

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (septītā palāta)

2024. gada 21. martā *

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Pārtikas nekaitīgums – Higiēnas noteikumi, kas piemērojami dzīvnieku izcelsmes pārtikai – Regula (EK) Nr. 853/2004 – Piemērošanas joma – Izslēgšanas – Dzīvnieku izcelsmes pārtikas piegāde mazumtirdzniecības uzņēmumu starpā ir papildu, vietēja mēroga un ierobežota darbība – Jēdziens “papildu, vietēja mēroga un ierobežota darbība” – Valsts tiesiskais regulējums, kurā ir atkāpe no šajā regulā paredzētā minētā jēdziena definīcijas

Lietā C-10/23

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Înalta Curte de Casație și Justiție* (Augstākā kasācijas un justīcijas tiesa, Rumānija) iesniegusi ar 2022. gada 19. oktobra lēmumu un kas Tiesā reģistrēts 2023. gada 11. janvārī, tiesvedībā

Remia Com Impex SRL

pret

Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor (ANSVSA),

Direcția Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor Dolj,

TIESA (septītā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs F. Biltšens [*F. Biltgen*], tiesneši N. Vāls [*N. Wahl*] un M. L. Arasteja Saūna [*M. L. Arastey Sahún*] (referente),

ģenerāladvokāts: N. Emiliu [*N. Emiliou*],

sekretārs: A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā apsvērumus, ko snieguši:

- Rumānijas valdības vārdā – *E. Gane, L. Ghiță* un *A. Wellman*, pārstāves,
- Eiropas Komisijas vārdā – *F. Le Bot* un *L. Radu Bouyon*, pārstāvji,

* Tiesvedības valoda – rumāņu.

nemot vērā pēc ģenerālvokāta uzklausišanas pieņemto lēmumu izskatīt lietu bez ģenerālvokāta secinājumiem,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 853/2004 (2004. gada 29. aprīlis), ar ko nosaka īpašus higiēnas noteikumus attiecībā uz dzīvnieku izcelsmes pārtiku (OV 2004, L 139, 55. lpp.), īpaši tās 1. panta 3.–5. punktu, tos lasot kopsakarā ar tās 13. apsvērumu, kā arī līdzvērtības principu.
- 2 Šis lūgums ir iesniegts saistībā ar tiesvedību starp *Remia Com Impex SRL* (turpmāk tekstā – “*Remia*”) un *Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor (ANSVSA)* (Nacionālā veterinārsanitārijas un pārtikas nekaitīguma iestāde, Rumānija), kā arī *Direcția Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor Dolj* (Doljas Veterinārsanitārijas un pārtikas nekaitīguma direkcija, Rumānija) par tāda ANSVSA pieņemta lēmuma tiesiskumu, ar kuru noteikts veterinārsanitārijas un pārtikas nekaitīguma reģistrācijas process pamatproduktu tiešās tirdzniecības vai mazumtirdzniecības uzņēmumu darbībām.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

- 3 Saskaņā ar Regulas Nr. 853/2004 2.–4. un 13. apsvērumu:
 - “(2) Konkrēti pārtikas produkti var radīt īpašus draudus cilvēka veselībai, tādēļ ir jāparedz īpaši higiēnas noteikumi. Tas jo īpaši attiecas uz dzīvnieku izcelsmes pārtiku, kurā bieži konstatēti mikrobioloģiski un ķīmiski draudi cilvēka veselībai.
 - (3) Saskaņā ar kopējo lauksaimniecības politiku ir pieņemtas daudzas direktīvas, kurās paredzētas īpašas higiēnas prasības Līguma I pielikumā minēto produktu ražošanai un laišanai tirgū. Šīs higiēnas prasības ir mazinājušas attiecīgo produktu tirdzniecības šķēršļus, veicinot iekšējā tirgus izveidi un vienlaicīgi nodrošinot augstu sabiedrības veselības aizsardzības līmeni.
 - (4) Minētās prasības sabiedrības veselības sakarā ietver vienotus principus, jo īpaši attiecībā uz ražotāju “un kompetento iestāžu” pienākumiem, uzņēmumu strukturālajām, darbības un higiēnas prasībām, uzņēmumu apstiprināšanas procedūrām, uzglabāšanas un pārvadāšanas prasībām un veselības marķējumu.
- [..]
- (13) Dalībvalstu ziņā ir ar saviem valsts tiesību aktiem paplašināt vai ierobežot šīs regulas prasību piemērošanu mazumtirdzniecībai. Tomēr tās var ierobežot šo piemērošanu tikai tādā gadījumā, ja uzskata, ka [Eiropas Parlamenta un Padomes] Regulā (EK) Nr. 852/2004 [(2004. gada 29. aprīlis) par pārtikas produktu higiēnu (OV 2004, L 139, 1. lpp.)] noteiktās prasības ir pietiekamas, lai nodrošinātu pārtikas drošības jomas mērķu sasniegšanu un ja

mazumtirdzniecības uzņēmuma dzīvnieku izcelsmes pārtikas piegāde citam uzņēmumam ir papildu, vietēja mēroga un ierobežota darbība. Šāda piegāde drīkst būt tikai maza attiecīgā uzņēmuma darbības daļa; šādi apgādājamiem uzņēmumiem ir jāatrodas tiešā attiecīgā mazumtirdzniecības uzņēmuma tuvumā un piegāde drīkst attiekties tikai uz noteiktiem produktu vai uzņēmumu veidiem.”

4 Regulas Nr. 853/2004 1. pantā “Piemērošanas joma” ir noteikts:

“1. Šajā regulā ir paredzēti īpaši dzīvnieku izcelsmes pārtikas higiēnas noteikumi pārtikas apritē iesaistītajiem tirgus dalībniekiem. Šie noteikumi papildina Regulas (EK) Nr. 852/2004 noteikumus. Tie attiecas uz neapstrādātiem un apstrādātiem dzīvnieku izcelsmes produktiem.

[..]

3. Šī regula neattiecas uz:

- a) produktu primāro ražošanu savam patēriņam;
- b) pārtikas, kas paredzēta savam patēriņam, sagatavošanu, apstrādi vai uzglabāšanu mājās;
- c) tiešu piegādi, ja ražotājs nelielā daudzumā piegādā pamatproduktus galapatērētājam vai vietējiem mazumtirdzniecības uzņēmumiem, kuri tieši apgādā galapatērētāju;
- d) tiešu piegādi, ja ražotājs mazos daudzumos piegādā tādu mājputnu un zaķveidīgo gaļu, kas nokauti saimniecībā, galapatērētājam vai vietējiem mazumtirdzniecības uzņēmumiem, kuri šādu gaļu kā svaigu gaļu tieši piegādā galapatērētājam;
- e) medniekiem, kas mazos daudzumos tieši piegādā medījumos dzīvniekus vai to gaļu galapatērētājam vai vietējiem mazumtirdzniecības uzņēmumiem, kuri to piegādā galapatērētājam.

4. Dalībvalstis saskaņā ar saviem tiesību aktiem pieņem noteikumus, kas reglamentē 3. punkta c), d) un e) apakšpunktā minētās darbības un personas. Šādi valsts tiesību akti nodrošina šīs regulas mērķu sasniegšanu.

5. a) Ja vien skaidri nav norādīts pretējais, šī regula neattiecas uz mazumtirdzniecību;

b) tomēr šī regula attiecas uz mazumtirdzniecību, ja veic darbības, lai piegādātu dzīvnieku izcelsmes pārtiku citam uzņēmumam, ja vien:

- i) šīs darbības nav tikai uzglabāšana vai pārvadāšana, uz ko jebkurā gadījumā attiecas III pielikumā noteiktās īpašās temperatūras prasības,

vai

- ii) ja mazumtirdzniecības uzņēmums neveic dzīvnieku izcelsmes pārtikas piegādi tikai citiem mazumtirdzniecības uzņēmumiem un tā saskaņā ar valsts tiesību aktiem ir papildu, vietēja mēroga un ierobežota darbība;

c) dalībvalstis var paredzēt valsts mēroga pasākumus, lai piemērotu šīs regulas prasības mazumtirdzniecības uzņēmumiem to teritorijā, uz kuriem tā neattiektos saskaņā ar a) vai b) apakšpunktu.

[..]”

5 Regulas Nr. 853/2004 4. panta “Uzņēmumu reģistrācija un apstiprināšana” 2. punktā ir paredzēts:

“Neskarot Regulas (EK) Nr. 852/2004 6. panta 3. punktu, uzņēmumi, kas veic darbības ar tādiem dzīvnieku izcelsmes produktiem, kuriem šīs regulas III pielikumā noteiktas prasības, nedrīkst darboties, ja vien kompetentā iestāde nav tos apstiprinājusi saskaņā ar šā panta 3. punktu, izņemot uzņēmumus, kas veic tikai:

a) primāro ražošanu;

b) pārvadājumus;

c) tādu produktu uzglabāšanu, kas nav jāuzglabā kontrolētas temperatūras apstākļos,
vai

d) mazumtirdzniecības darbības, kas nav darbības, uz kurām šī regula attiecas saskaņā ar 1. panta 5. punkta b) apakšpunktu.”

Rumānijas tiesību akti

6 ANSVSA pieņēma 2008. gada 16. decembra *Ordinul nr. 111/2008 privind aprobarea Normei sanitare veterinare și pentru siguranța alimentelor privind procedura de înregistrare sanitară veterinară și pentru siguranța alimentelor a activităților de obținere și de vânzare directă și/sau cu amănuntul a produselor alimentare de origine animală sau nonanimală, precum și a activităților de producție, procesare, depozitare, transport și comercializare a produselor alimentare de origine nonanimală* (Lēmums Nr. 111/2008, ar kuru apstiprina noteikumus veterinārsanitārajā jomā un par pārtikas nekaitīgumu attiecībā uz veterinārsanitārās un pārtikas nekaitīguma reģistrācijas procedūru dzīvnieku vai nedzīvnieku izcelsmes pārtikas ražošanas un tiešās pārdošanas un/vai mazumtirdzniecības darbībai, kā arī nedzīvnieku izcelsmes pārtikas ražošanas, pārstrādes, uzglabāšanas, pārvadāšanas un tirdzniecības darbībai) (2008. gada 30. decembra *Monitorul Oficial al României*, I daļa, Nr. 895).

7 Lēmuma Nr. 111/2008 2. pantā ir paredzēts:

“1. pantā paredzētie noteikumi veterinārsanitārajā jomā un par pārtikas nekaitīgumu tika izstrādāti, lai noteiktu veterinārsanitārās un pārtikas nekaitīguma reģistrācijas procedūru primāro produktu tiešās pārdošanas un mazumtirdzniecības uzņēmumu darbībai atbilstoši [..] [Regulas Nr. 853/2004] 1. panta 4. punkta noteikumiem [..].”

8 Šie veterinārsanitārie un pārtikas nekaitīguma noteikumi (turpmāk tekstā – “veterinārsanitārie noteikumi”) ir ietverti Lēmuma Nr. 111/2008 1. pielikumā.

9 Veterinārsanitāro noteikumu 16. pantā ir noteikts:

“Šajā nodaļā ir noteikta dzīvnieku un nedzīvnieku izcelsmes pārtikas produktu mazumtirdzniecības darbību veterinārsanitārās un pārtikas nekaitīguma reģistrācijas procedūra.”

10 Šo noteikumu 17. pantā ir paredzēts:

“Šajā nodaļā:

- a) mazumtirdzniecība [...] – tādas dzīvnieku un nedzīvnieku izcelsmes pārtikas piegāde, kas iegūta uzņēmumos, kuri ir reģistrēti veterinārsanitāros un pārtikas nekaitīguma nolūkos/apstiprināti veterinārsanitāros nolūkos, vai/un tādas dzīvnieku un nedzīvnieku izcelsmes pārtikas, kas nelielos daudzumos iegūta mazumtirdzniecības uzņēmumos, ierobežota, vietēja mēroga un limitēta piegāde, un ko pārdod:
1. gala patērētājam ražošanas vietā;
 2. citiem mazumtirdzniecības uzņēmumiem, kas reģistrēti veterinārsanitāros un pārtikas nekaitīguma nolūkos visā valsts teritorijā;
 3. ēdināšanas uzņēmumiem, kas reģistrēti veterinārsanitāros un pārtikas nekaitīguma nolūkos;
 4. gala patērētājam lauksaimniecības un pārtikas tirgos, kā arī tirgos, izstādēs, pasākumos, kas tiek organizēti reliģisko svētku laikā vai citos līdzīgos sabiedriskos pasākumos, ko regulāri organizē vietējās/reģionālās iestādes visā valsts teritorijā, izņemot svaigu cūkgaļu;

[..]

- d) ierobežota piegāde – dzīvnieku un nedzīvnieku izcelsmes pārtikas pārdošana nelielos daudzumos gala patērētājam ar citu mazumtirdzniecības uzņēmumu starpniecību;
- e) vietēja mēroga piegāde – dzīvnieku izcelsmes pārtikas pārdošana visā valsts teritorijā, ievērojot pārvaldīšanas, aukstuma ķēdes un izsekojamības nosacījumus;
- f) limitēta piegāde – ierobežotu kategoriju dzīvnieku izcelsmes pārtikas produktu iegūšana tirdzniecības vietā, kas paredzēti pārdošanai gala patērētājam, izmantojot citus mazumtirdzniecības uzņēmumus;

[..].”

11 Minēto noteikumu 18. panta 1. punktā ir noteikts:

“1. pielikumā minētie mazumtirdzniecības uzņēmumi savu darbību veic, pamatojoties uz tā *Tribunalul* (apgabaltiesa, Rumānija) komercrēģistra biroja izsniegtu apliecinājumu vai, attiecīgā gadījumā, reģistrācijas sertifikātu, kura darbības teritorijā darbības tiek veiktas, un pamatojoties uz apgabalu vai Bukarestes pilsētas līmeņa Veterinārsanitārijas un pārtikas nekaitīguma direkcijas izsniegtu veterinārsanitārās un pārtikas nekaitīguma reģistrācijas dokumentu atbilstoši 3. pielikumā iekļautajam paraugam.”

12 Saskaņā ar šo pašu noteikumu 19. panta 1. punktu:

“Lai iegūtu veterinārsanitārās un pārtikas nekaitīguma reģistrācijas dokumentu saistībā ar 1. pielikumā minēto mazumtirdzniecības uzņēmumu darbību, pārtikas aprītē iesaistītie tirgus dalībnieki vai to juridiskie pārstāvji apgabalu vai Bukarestes pilsētas līmeņa Veterinārsanitārijas un pārtikas nekaitīguma direkcijai iesniedz šādus dokumentus: [..].”

13 Veterinārsanitāro noteikumu 20. panta 1. punkts ir formulēts šādi:

“Apgabalu vai Bukarestes pilsētas līmeņa Veterinārsanitārijas un pārtikas nekaitīguma direkcija izsniedz veterinārsanitārās un pārtikas nekaitīguma reģistrācijas dokumentu atbilstoši 3. pielikumā

iekļautajam paraugam mazumtirdzniecības uzņēmumiem, kuri atbilst speciālajos tiesību aktos paredzētajām veterinārsanitārās un pārtikas nekaitīguma prasībām.”

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

- 14 2018. gada 9. martā *Remia* cēla prasību *Curtea de Apel București* (Bukarestes apelācijas tiesa, Rumānija), lūdzot, pirmkārt, atcelt Lēmuma Nr. 111/2008 2. pantu, veterinārsanitāro noteikumu 16. un 17. pantu, 18. panta 1. punktu, 19. panta 1. punktu un šo noteikumu 20. panta 1. punktā ietvertu formulējumu “saskaņā ar 3. pielikumā sniegto paraugu”, kā arī visu šo 3. pielikumu, otrkārt, pārskatīt Doljas apgabalā reģistrēto uzņēmumu situāciju, lai tos klasificētu kā uzņēmumus, kam piemērojama reģistrācija vai apstiprināšana Regulu Nr. 852/2004 un Nr. 853/2004 izpratnē, un, treškārt, samaksāt kompensāciju par zaudējumiem, kas radušies Savienības tiesību pārkāpuma dēļ, it īpaši saistībā ar kļūdainu administratīvo darbību veikšanu, kas nepieciešamas *Remia* likumīgo interešu aizsardzībai, proti, veterinārsanitāro un pārtikas nekaitīguma reģistrācijas dokumentu izsniegšanu uzņēmumiem, kuriem ir vajadzīgs apstiprinājums.
- 15 Ar 2019. gada 4. decembra spriedumu *Curtea de Apel București* (Bukarestes apelācijas tiesa) noraidīja šo prasību kā nepamatotu.
- 16 *Remia* par šo spriedumu iesniedza kasācijas sūdzību iesniedzējtiesā *Înalta Curte de Casație și Justiție* (Augstākā kasācijas un justīcijas tiesa, Rumānija), būtībā atsaucoties uz Lēmuma Nr. 111/2008 prettiesiskumu, ciktāl tajā neesot ievērota Regulas Nr. 853/2004 13. apsvērumā sniegtā jēdziena “papildu, vietēja mēroga un ierobežota darbība” definīcija.
- 17 ANSVSA uzskata, ka šo terminu definīcijas veterinārsanitāro noteikumu 17. panta d)–f) punktā nav pretrunā šim 13. apsvērumam.
- 18 Tiesas sēdē iesniedzējtiesā *Remia* lūdza vērsties Tiesā ar lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu, būtībā apgalvojot, ka pamatlietā aplūkotais valsts tiesiskais regulējums ļauj ierobežot Regulas Nr. 853/2004 piemērošanas jomu, pārkāpjot Savienības tiesības. Lēmuma Nr. 111/2008 sekas esot tādas, ka apstiprinājums nav jāpiemēro darbībām, kurām, lai arī tās ir uzskatāmas par mazumtirdzniecību, piemīt iezīmes, kuru dēļ ir nepieciešama apstiprināšana, ja uz tām neattiecas šīs regulas 1. panta 5. punkta b) apakšpunktā paredzētie izņēmumi. Saskaņā ar minētās regulas 13. apsvērumu jēdziens “vietējā mēroga” šīs tiesību normas izpratnē apzīmējot uzņēmumus, kas atrodas tā uzņēmuma, kurš piegādā dzīvnieku izcelsmes pārtiku, tiešā tuvumā, savukārt veterinārsanitāro noteikumu 17. panta e) punkts attiecoties uz šādu produktu piegādi visā valsts teritorijā.
- 19 Šajā ziņā iesniedzējtiesa precizē, ka tai ir pienākums vērsties Tiesā saskaņā ar LESD 267. panta trešo daļu, jo tā ir valsts tiesa, kuras nolēmumus saskaņā ar attiecīgās valsts tiesību aktiem nevar pārsūdzēt. Pamatlietā rodoties jautājums par valsts tiesību normu saderību ar Regulu Nr. 853/2004. Ņemot vērā šīs regulas 13. apsvēruma formulējumu, šajos valsts tiesību aktos paredzētā jēdziena “papildu, vietēja mēroga un ierobežota darbība” definīcija, pēc minētās tiesas domām, rada grūtības Savienības tiesību interpretācijā.

20 Šādos apstākļos *Înalta Curte de Casație și Justiție* (Augstākā kasācijas un justīcijas tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

- “1) Vai Regula Nr. 853/2004 kopumā un it īpaši tās 1. panta 3.–5. punkta noteikumi ir jāinterpretē tādējādi, ka saldētas, kuras nodarbojas ar mazumtirdzniecību citiem mazumtirdzniecības uzņēmumiem, bet ne gala patērētājam, ir jāapstiprina saskaņā ar šo regulu gadījumos, kad uz attiecīgo darbību neattiecas [šīs regulas] 1. panta 5. punkta b) apakšpunktā noteiktie izņēmumi?
- 2) Vai Regula Nr. 853/2004 un Savienības tiesību akti kopumā ir jāinterpretē tādējādi, ka valsts iestādēm, kuru kompetencē ir nodrošināt tādas politikas īstenošanu, kas ir ar tiesību aktiem sasniedzamais mērķis, un nodrošināt attiecīgu iesaistīto uzņēmumu saistību izpildi, ir pienākums interpretēt 1. panta 5. punkta b) apakšpunkta ii) punktā ietverto prasību attiecībā uz papildu, vietēja mēroga un ierobežotu darbību atbilstīgi šīs pašas regulas 13. apsvērumam, vai arī tās var atkāpties no šādas interpretācijas, izmantojot savas jēdzienu definīcijas?
- 3) Ja atbilde uz otro prejudiciālo jautājumu ir apstiprinoša, vai attiecīgajām definīcijām, kas ietvertas valsts tiesību aktā, ar kuru transponē [Regulu Nr. 853/2004], ir jāatbilst jēdzienu būtībai, kas ir aprakstīta [šīs regulas] 13. apsvērumā?
- 4) Ņemot vērā, ka [veterinārsanitāro noteikumu], kas pievienoti Lēmuma Nr. 111/2008 pielikumā, 17. panta noteikumi paredz, ka dzīvnieku izcelsmes produktu mazumtirdzniecība var ietvert arī produktu piegādi un pārdošanu citiem mazumtirdzniecības uzņēmumiem visā Rumānijā bez pienākuma iegūt veterinārsanitāro atļauju, vai Savienības tiesību akti un it īpaši Regula Nr. 853/2004 nepieļauj šādu noteikumu un/vai šādu administratīvo praksi?
- 5) Vai līdzvērtības princips paredz, ka gadījumā, ja administratīvās iestādes akts var tikt atcelts, jo tas neatbilst valsts tiesību aktam, šādu administratīvo aktu var atcelt arī tādēļ, ka tas neatbilst tādai attiecīgai Savienības regulai, kāda ir Regula Nr. 853/2004?”

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pieņemamību

- 21 Rumānijas valdība apgalvo, ka iesniedzējtiesas nolēmumā nav izklāstīti pamatlietas faktiskie apstākļi, lai gan tie esot būtiski, lai kvalificētu faktus, noteiktu piemērojamās valsts tiesību normas un identificētu Savienības tiesību normas, kuru interpretācija ir noderīga pamatlietas atrisināšanai.
- 22 It īpaši faktu apraksta neesamība neļaujot nedz noskaidrot *Remia* veikto darbību veidu, nedz saprast, vai tā varētu gūt labumu no tās darbību apstiprināšanas procedūras, kā arī, vai arī uz šīm darbībām attiecas Regula Nr. 853/2004. Ņemot to vērā, šī valdība norāda, ka saskaņā ar ANSVSA rīcībā esošo informāciju, kas nav ietverta iesniedzējtiesas nolēmumā, *Remia* galvenā darbība esot dzīvnieku izcelsmes produktu vairumtirdzniecība un uzglabāšanas vietu noma.

- 23 Līdz ar to iesniedzējtiesa lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu neesot pamatojusi, pirmkārt, iemeslus, kuru dēļ tā ir atsaukusies uz prejudiciālajos jautājumos norādītajām Savienības tiesību normām, un, otrkārt, saikni starp pamatlietas priekšmetu un šiem jautājumiem. Tādējādi iesniedzējtiesas nolēmums kopumā neesot pieņemams.
- 24 Neatsaucoties uz šādu nepieņemamību, Eiropas Komisija tomēr uzsver, ka iesniedzējtiesas nolēmumā ir nepilnības attiecībā uz pirmo un piekto jautājumu.
- 25 Attiecībā uz pirmo jautājumu šī iestāde apgalvo, ka, lasot iesniedzējtiesas nolēmumu, nevar skaidri saprast *Remia* darbību raksturu. Tomēr tā uzskata, ka no minētā lēmuma izriet, ka šī sabiedrība nodarbojas ar mazumtirdzniecību citās mazumtirdzniecības vietās.
- 26 Attiecībā uz piekto jautājumu par līdzvērtības principu Komisija norāda, ka iesniedzējtiesas nolēmumā nav minētas ne valsts tiesību normas, saskaņā ar kurām administratīvas iestādes pieņemtu lēmumu var atcelt valsts likuma neievērošanas dēļ, ne arī jebkāds pasākums, ko valsts tiesas varētu veikt, ja tiktu konstatēta valsts administratīvā akta neatbilstība Savienības tiesībām.
- 27 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru LESD 267. pantā noteiktā procedūra ir sadarbības starp Tiesu un dalībvalstu tiesām instruments, ar ko Tiesa sniedz dalībvalstu tiesām norādes par Savienības tiesību interpretāciju, kuras tām vajadzīgas, lai izspriestu tajās izskatāmās lietas (spriedums, 2020. gada 26. marts, *Miasto Łowicz* un *Prokurator Generalny*, C-558/18 un C-563/18, EU:C:2020:234, 44. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).
- 28 Tāpat saskaņā ar pastāvīgo judikatūru sadarbībā starp Tiesu un valstu tiesām nepieciešamība veikt valsts tiesai noderīgu Savienības tiesību interpretāciju prasa, lai tā stingri ievērotu prasības attiecībā uz lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu saturu, kuras ir skaidri noteiktas Tiesas Reglamenta 94. pantā (spriedums, 2023. gada 28. novembris, *Commune d'Ans*, C-148/22, EU:C:2023:924, 44. punkts un tajā minētā judikatūra). Šīs prasības turklāt ir atgādinātas Eiropas Savienības Tiesas Ieteikumu valstu tiesām par prejudiciālā nolēmuma tiesvedības ierosināšanu (OV 2019, C 380, 1. lpp.) 13., 15. un 16. punktā.
- 29 Tādējādi vispirms saskaņā ar Reglamenta 94. panta a) punktu iesniedzējtiesai ir jānorāda lietas faktiskie apstākļi un tiesiskais regulējums, uz ko attiecas tās uzdotie jautājumi, vai vismaz jāpaskaidro faktiskie pieņēmumi, ar kuriem ir pamatoti šie jautājumi. Proti, saistībā ar LESD 267. pantā noteikto procedūru par Savienības tiesību akta interpretāciju Tiesa var lemt, vienīgi pamatojoties uz faktiem, ko tai ir norādījusi valsts tiesa (spriedums, 2023. gada 28. novembris, *Commune d'Ans*, C-148/22, EU:C:2023:924, 45. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 30 Turklāt Reglamenta 94. panta b) punktā ir paredzēts, ka lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu ietver to valsts tiesību normu saturu, kas varētu būt piemērojamas pamatlietā, un attiecīgā gadījumā atbilstošo valsts judikatūru.
- 31 Visbeidzot, kā noteikts Reglamenta 94. panta c) punktā, pašā iesniedzējtiesas nolēmumā noteikti ir jāietver to iemeslu izklāsts, kas likuši iesniedzējtiesai šaubīties par noteiktu Savienības tiesību normu interpretāciju, kā arī saikne, ko tā konstatējusi starp šīm tiesību normām un pamatlietai piemērojamajiem valsts tiesību aktiem (spriedums, 2023. gada 28. novembris, *Commune d'Ans*, C-148/22, EU:C:2023:924, 46. punkts un tajā minētā judikatūra).

- 32 Šajā gadījumā ir jākonstatē, ka iesniedzējtiesas nolēmumā ir ietverts tikai ļoti īss pamatlietas strīda priekšmeta kopsavilkums, neveicot šī strīda faktisko apstākļu izklāstu. Turklāt šajā nolēmumā arī tikai kopsavilkuma veidā ir pamatoti iemesli, kuru dēļ iesniedzējtiesa uzskatīja, ka ir jāvērsas Tiesā ar lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu.
- 33 Konkrētāk, pirmā jautājuma mērķis ir noskaidrot, vai saldētavas, kas nodarbojas ar mazumtirdzniecību citiem mazumtirdzniecības uzņēmumiem, ir jāapstiprina saskaņā ar Regulu Nr. 853/2004, ja uz šo darbību neattiecas šīs regulas 1. panta 5. punkta b) apakšpunktā paredzētie izņēmumi.
- 34 Tā kā nav precizējumu par pamatlietas faktiskajiem apstākļiem, it īpaši par to, kāds ir *Remia* darbības raksturs, Tiesa nevar saprast, vai ar šo jautājumu iesniedzējtiesa jautā par citu Doljas apgabalā esošu uzņēmumu situāciju, kuriem, kā uzskata *Remia*, būtu jāpiemēro pienākums saņemt apstiprinājumu, vai arī par šīs sabiedrības situāciju. Šajā ziņā ir jānorāda, ka, lai gan Rumānijas valdība apgalvo, ka *Remia* pamatdarbība ir vairumtirdzniecība, Komisija uzskata, ka no iesniedzējtiesas nolēmuma izriet, ka šī sabiedrība veic mazumtirdzniecības darbības, tomēr atzīstot, ka šis nolēmums neļauj skaidri noteikt minētās sabiedrības darbības raksturu.
- 35 Tāpat atsauce uz “saldētavām” šajā pirmajā jautājumā – frāzi, kas nav minēta nekur citur iesniedzējtiesas nolēmumā – bez jebkādiem paskaidrojumiem par tās ietekmi uz pamatlietas risinājumu nav pietiekama, lai Tiesa varētu uzskatīt, ka tā iesniedzējtiesai var sniegt lietderīgu atbildi.
- 36 No tā izriet, ka pirmais jautājums nav pieņemams.
- 37 Turklāt ar piekto jautājumu iesniedzējtiesa vaicā, vai līdzvērtības princips prasa, lai gadījumā, ja administratīvas iestādes lēmumu var atcelt neatbilstības valsts likumam dēļ, šo administratīvo aktu varētu atcelt arī neatbilstības tādai Savienības regulai kā Regula Nr. 853/2004 dēļ.
- 38 Šajā ziņā jāatgādina, ka ar līdzvērtības principu dalībvalstij tiek aizliegts paredzēt tādu procesuālo kārtību attiecībā uz prasībām, kuru mērķis ir aizsargāt tiesības, kuras attiecīgajām personām ir noteiktas Savienības tiesībās, kura būtu nelabvēlīgāka par kārtību, kas tiek piemērota, izskatot līdzīgas prasības, kuru pamatā ir valsts tiesību pārkāpums (spriedums, 2018. gada 24. oktobris, X u.c., C-234/17, EU:C:2018:853, 25. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).
- 39 No tā izriet, ka, lai Tiesa varētu sniegt lietderīgu atbildi iesniedzējtiesai, tai būtu jāsniedz vismaz minimālas norādes par valsts tiesiskajā regulējumā paredzētajiem procesuālajiem noteikumiem, kā arī par iemesliem, kuru dēļ tai ir šaubas par to, vai šajā tiesiskajā regulējumā ir ievērots līdzvērtības princips. Iesniedzējtiesas nolēmumā nav nevienas norādes ne par atbilstošo valsts tiesību normu saturu, ne par iemesliem, kuru dēļ šī tiesa šajā gadījumā šaubās par šī principa interpretāciju, neievērojot Reglamenta 94. panta b) un c) punktā noteiktās prasības.
- 40 Tādējādi arī piektais jautājums nav pieņemams.
- 41 Tomēr jāatgādina, ka, ņemot vērā sadarbības garu, kas valda attiecībās starp valsts tiesām un Tiesu prejudiciālā nolēmuma tiesvedībā, tas, ka nepastāv daži iesniedzējtiesas sākotnējie konstatējumi, obligāti neizraisa lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu vai kāda no šajā lūgumā ietvertā jautājuma nepieņemamību, ja Tiesa, ņemot vērā no lietas materiāliem izrietošo informāciju,

uzskata, ka tā var sniegt lietderīgu atbildi iesniedzējtiesai (spriedums, 2022. gada 22. septembris, *Admiral Gaming Network u.c.*, no C-475/20 līdz C-482/20, EU:C:2022:714, 29. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

- 42 Turklāt, konkrētāk runājot par Reglamenta 94. panta a) punktā paredzēto prasību saistībā ar lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu saturu, Tiesa ir nospriedusi, ka pietiek, ja no lūguma sniegt prejudiciālu jautājumu skaidri izriet pamatlietas priekšmets, kā arī tās galvenās sekas uz Savienības tiesisko iekārtu, lai dalībvalstis un citas ieinteresētās personas varētu iesniegt savus apsvērumus atbilstoši Eiropas Savienības Tiesas statūtu 23. pantam un efektīvi piedalīties tās procesā (spriedums, 2018. gada 7. februāris, *American Express*, C-643/16, EU:C:2018:67, 22. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 43 Šajā ziņā, runājot par otro, trešo un ceturto jautājumu, no pamatlietas priekšmeta izklāsta, kā arī no iesniedzējtiesas nolēmuma argumentācijas, lai arī īsi, tomēr pietiekami skaidri izriet, ka iesniedzējtiesai, kurā ir iesniegta prasība daļēji atcelt Lēmumu Nr. 111/2008, būtībā ir šaubas par jēdziena “vietēja mēroga piegāde” šī lēmuma izpratnē saderību ar jēdzienu “vietēja mēroga [...] darbība” Regulas Nr. 853/2004 izpratnē.
- 44 Tādējādi iesniedzējtiesas nolēmumā ir juridiski pietiekami izklāstīta šīs pamatlietas, kuras iznākums, pēc iesniedzējtiesas domām, ir atkarīgs no šīs regulas interpretācijas, izcelsme un raksturs. No tā izriet, ka iesniedzējtiesa ir sniegusi pietiekamas norādes, lai ļautu Tiesai sniegt lietderīgu atbildi uz otro, trešo un ceturto jautājumu.

Par lietas būtību

- 45 Ar otro, trešo un ceturto jautājumu, kuri ir jāizskata kopā, iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Regulas Nr. 853/2004 1. panta 5. punkta b) apakšpunkta ii) punkts, lasot to kopsakarā ar tās 13. apsvērumu, ir jāinterpretē tādējādi, ka tam ir pretrunā tāds valsts tiesiskais regulējums, kurā ir atkāpe no “vietēja mēroga [...] darbības” definīcijas šo tiesību normu izpratnē, un tādējādi tiek ierobežota šīs regulas piemērošanas joma.
- 46 Šajā ziņā, pirmkārt, ir jānorāda, ka no Regulas Nr. 853/2004 1. panta 5. punkta a) apakšpunkta izriet, ka mazumtirdzniecība principā ir izslēgta no šīs regulas piemērošanas jomas.
- 47 Tomēr saskaņā ar sākotnējo minētās regulas 1. panta 5. punkta b) apakšpunkta ievilkumu mazumtirdzniecība ietilpst šajā piemērošanas jomā attiecībā uz darbībām, kas veiktas, lai piegādātu dzīvnieku izcelsmes pārtiku citam uzņēmumam.
- 48 Šajā pēdējā gadījumā mazumtirdzniecība tomēr ir izslēgta no minētās piemērošanas jomas divos gadījumos, kas minēti šīs tiesību normas i) un ii) punktā.
- 49 Tādējādi saskaņā ar Regulas Nr. 853/2004 1. panta 5. punkta b) apakšpunkta ii) punktu šī regula neattiecas uz mazumtirdzniecību, ja dzīvnieku izcelsmes pārtikas piegāde notiek starp mazumtirdzniecības uzņēmumiem un ja tā saskaņā ar valsts tiesību aktiem ir papildu, vietēja mēroga un ierobežota darbība.
- 50 Otrkārt, no Regulas Nr. 853/2004 13. apsvēruma izriet, ka dalībvalstis var ierobežot šajā regulā paredzēto prasību piemērošanu mazumtirdzniecības darbībām tikai tad, ja dzīvnieku izcelsmes pārtikas piegāde citā uzņēmumā, ko veic mazumtirdzniecības uzņēmums, ir papildu, vietēja

mēroga un ierobežota darbība. Šāda piegāde tādējādi drīkst būt tikai maza attiecīgā uzņēmuma darbības daļa; šādi apgādājamiem uzņēmumiem ir jāatrodas tiešā attiecīgā mazumtirdzniecības uzņēmuma tuvumā, un apgādei jāattiecas tikai uz noteiktiem produktu vai uzņēmumu veidiem.

- 51 Jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru Savienības tiesību akta preambula var precizēt šī akta normu saturu un ka šāda akta apsvērumi ir svarīgi interpretācijas elementi, kas var izskaidrot minētā akta autora gribu (spriedums, 2023. gada 13. jūlijs, Komisija/CK *Telecoms UK Investments*, C-376/20 P, EU:C:2023:561, 104. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 52 Tāpat saskaņā ar pastāvīgo judikatūru, lai gan, ņemot vērā regulu normu raksturu un to funkciju Savienības tiesību avotu sistēmā, regulas normas vispārīgi ir nepastarpināti piemērojamas valstu tiesību sistēmās, neprasot valsts iestādēm īstenot piemērošanas pasākumus, dažu regulu normu īstenošanai dalībvalstīm tomēr ir jānosaka piemērošanas pasākumi. Tādējādi dalībvalstis var noteikt pasākumus regulas piemērošanai, ja tie netraucē tās tiešajai piemērojamībai, neapslēpj tās Savienības tiesību akta raksturu un ja ar tiem tiek noteikts, kā izmantojama ar šo regulu piešķirtā rīcības brīvība, tomēr ievērojot tās noteikumu ietvarus (spriedums, 2018. gada 12. aprīlis, Komisija/Dānija, C-541/16, EU:C:2018:251, 27. un 28. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra).
- 53 Tiesa arī ir precizējusi, ka regulu tieša piemērojamība izslēdz to – ja vien tiesību normā nav noteikts citādi –, ka dalībvalstis pieņem iekšējo tiesību normas, kas skar pašas regulas tvērumu (spriedums, 2012. gada 15. novembris, *Al-Aqsa/Padome un Nīderlande/Al-Aqsa*, C-539/10 P un C-550/10 P, EU:C:2012:711, 86. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra). Līdz ar to dalībvalstis, ja vien nav noteikts pretējais, nevar sašaurināt regulas piemērošanas jomu un tādējādi ierobežot tajā paredzēto pienākumu apjomu.
- 54 Šajā gadījumā ir jākonstatē, ka Regulas Nr. 853/2004 1. panta 5. punkta b) apakšpunkta ii) punktā ir tieša atsauce uz dalībvalstu tiesību aktiem saistībā ar jēdziena “papildu, vietēja mēroga un ierobežota darbība” definīciju šīs tiesību normas izpratnē. Tomēr šādi dalībvalstīm atzīto rīcības brīvību ierobežo šīs regulas 13. apsvēruma, kurā ir sniegti precizējumi par šī jēdziena tvērumu.
- 55 No tā izriet, ka, lai ievērotu Regulas Nr. 853/2004 tiesību normu robežas, dalībvalstīm ir jāievēro “papildu, vietēja mēroga un ierobežotas darbības” definīcija, kas ietverta šajā 13. apsvērumā, tām savos valsts tiesību aktos paredzot šīs regulas 1. panta 5. punkta b) apakšpunkta ii) punkta piemērošanas nosacījumus.
- 56 Tas tā vēl jo vairāk ir tāpēc, ka pretēji minētā 13. apsvēruma otrā teikuma pirmajai daļai, kurā ir paredzēts, ka dalībvalstis var minētajā regulā paredzētās prasības piemērot tikai mazumtirdzniecības darbībām, “ja uzskata, ka Regulā (EK) Nr. 852/2004 noteiktās prasības ir pietiekamas, lai nodrošinātu pārtikas drošības jomas mērķu sasniegšanu”, šī teikuma otrā daļa un šī paša 13. apsvēruma trešais teikums, kas attiecas uz jēdzienu “papildu, vietēja mēroga un ierobežotas darbības”, ir formulēti imperatīvi, tāpēc dalībvalstis no tā nevar atkāpties.
- 57 Attiecībā uz jēdzienu “vietēja mēroga [...] darbība” no Regulas Nr. 853/2004 13. apsvēruma izriet, ka runai ir jābūt par cita uzņēmuma, kas atrodas “tiešā tuvumā”, apgādi, ko veic mazumtirdzniecības uzņēmums.

- 58 No iesniedzējtiesas nolēmuma izriet, ka jēdziens “vietējā mēroga piegāde” veterinārsanitāro noteikumu 17. panta e) punkta izpratnē ir definēts kā piegāde “visā valsts teritorijā”, kas acīmredzami pārsniedz piegādi tiešā tuvumā. Proti, jēdziens “valsts teritorija” ir daudz plašāks nekā jēdziens “tiešā tuvumā”, vēl jo vairāk attiecībā uz tādu dalībvalsti kā Rumānija, kuras valsts teritorija ir ievērojama.
- 59 Tādējādi ar šādu valsts tiesisko regulējumu no Regulas Nr. 853/2004 piemērošanas jomas praktiski tiek izslēgtas mazumtirdzniecības darbības, kas nav vietēja mēroga darbības šīs regulas izpratnē, līdz ar to samazinot tās un minētās regulas 4. pantā paredzētā apstiprināšanas pienākuma tvērumu.
- 60 Kā izriet no Regulas Nr. 853/2004 3. un 4. apsvēruma, apstiprināšanas procedūru mērķis ir nodrošināt augstu sabiedrības veselības aizsardzības līmeni. Vispārīgāk, pieņemot šo regulu, Savienības likumdevējs ir skaidri iecerējis atbilstoši tās 2. apsvērumā norādītajai iecerei noteikt, ka visa dzīvnieku izcelsmes pārtika tiek ražota un tirgota atbilstoši striktām normām, kas ļauj garantēt pārtikas higiēnu un nekaitīgumu un novērst kaitējumu cilvēka veselībai (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2018. gada 29. maijs, *Liga van Moskeeën en Islamitische Organisaties Provincie Antwerpen* u.c., C-426/16, EU:C:2018:335, 67. punkts).
- 61 Šie mērķi apstiprina interpretāciju, saskaņā ar kuru dalībvalstis nevar pieņemt noteikumus, kas ierobežo Regulas Nr. 853/2004 piemērojamību.
- 62 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, uz otro, trešo un ceturto jautājumu ir jāatbild, ka Regulas Nr. 853/2004 1. panta 5. punkta b) apakšpunkta ii) punkts, lasot to kopsakarā ar tās 13. apsvērumu, ir jāinterpretē tādējādi, ka, tā kā šajās tiesību normās jēdziens “vietēja mēroga [...] darbība” ir definēts kā tādu uzņēmumu apgāde, kas atrodas “tiešā tuvumā”, tām ir pretrunā tāds valsts tiesiskais regulējums, ar kuru šajā jēdzienā ir iekļautas piegādes, kas pārsniedz šādu apgādi, kā, piemēram, piegādes uzņēmumiem, kuri atrodas visā valsts teritorijā, šādi ierobežojot šīs regulas piemērošanas jomu.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 63 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība izriet no tiesvedības, kas notiek iesniedzējtiesā, tāpēc tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (septītā palāta) nospriež:

Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 853/2004 (2004. gada 29. aprīlis), ar ko nosaka īpašus higiēnas noteikumus attiecībā uz dzīvnieku izcelsmes pārtiku, 1. panta 5. punkta b) apakšpunkta ii) punkts, lasot to kopsakarā ar tās 13. apsvērumu,

ir jāinterpretē tādējādi, ka,

tā kā šajās tiesību normās jēdziens “vietēja mēroga [...] darbība” ir definēts kā tādu uzņēmumu apgāde, kas atrodas “tiešā tuvumā”, tām ir pretrunā tāds valsts tiesiskais regulējums, ar kuru šajā jēdzienā ir iekļautas piegādes, kas pārsniedz šādu apgādi, kā, piemēram, piegādes uzņēmumiem, kuri atrodas visā valsts teritorijā, šādi ierobežojot šīs regulas piemērošanas jomu.

[Paraksti]